

och hade Kongl. Maj:t den 17 November 1865 till hvad Styrelsen sålunda hemställt lemnat nådigt bifall.

Efter det bemålde Styrelse sedermera inkommit med infordradt underdånigt yttrande i anledning af Riex ofvanberörda ansökning om befrielse från ersättningarnes utgifvande, har Kongl. Maj:t, enär anledning ej förekomme dertill, att Riex kunde blifva i tillfälle att ersättningarna gälda, samt han för den af honom vid tillfället begångna felaktighet blifvit med motsvarande kriminelt straff belagd, i nåder föreslagit Riksdagen att så väl nu ifrågavarande, Kronan tillerkända eller af Kronans medel förskjutna belopp ur räkenskaperna finge afskrifvas, som de enligt Kongl. Brefvet den 17 November 1865 å trafikmedlen anvisade årliga utgifter finge derifrån fortfarande utgå och anspråket på ersättning af Riex för desamma förfalla.

Stats-Utskottet, till hvilket ofvanberörda nådiga framställning blifvit remitterad, får, efter tagen kännedom af frågan rörande handlingar, med afseende dels å hvad i den Kongl. Proposition blifvit anfördt, dels ock å det Riex af Kongl. Styrelsen för Statens jernvägstrafik meddelade goda vitsord angående hans förut ådagalagda uppförande i tjensten, hemställa,

att förevarande nådiga framställning måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 12 Februari 1867.

ARVID FR:SON POSSE.

N:o 10.

Ank. till Riksd. Kansli d. 12 Febr. 1867, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning dels af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, dels af enskild motionärs framställning, ej mindre om ersättning till Arrendatorn P. O. Hultén för förlust genom en logebyggnads kullstörtande, ån åfven om nedsättning af arrendet å det af honom arrenderade indragna Chefsbohemmanet Gettnabo N:o 1.

Hos Kongl. Maj:t hade, enligt hvad af ofvanberörda under N:o 33 uti Bihaget till Riksdagens Protokoll införda nådiga Proposition inhemtats, Arrendatorn

Bih. till Riksd. Prot. 1867. 4 Saml. 1 Afd. 3 Häft.

af indragna Chefsbohemmanet vid Södra Möre 3:dje Båtsmanskompani Gettnabo N:o 1, om ett mantal i Thorsås socken och Södra Möre härad af Calmar län, P. O. Hultén i underdånighet anhållit, att, då dels under natten emellan den 1 och 2 Augusti 1865 en af honom å hemmanet samma år uppförd större logebyggnad jemte vagnsskjul blifvit af en orkanlik storm kullstörtad, hvarigenom sökanden, enligt ett af kronolänsmannen i orten tillika med två sakkunniga personer upprättadt värderingsinstrument, tillskyndats en förlust af 1,213 R:dr 10 öre, dels ock, jemlikt meddeladt intyg af närboende landbrukare, hemmanets åkerjord, ehuru åtgärder vidtagits att derifrån alleda vatten i enlighet med en af Stats-agronomen C. H. Magnét uppgjord plan, hvilken dock måst öfvergifvas i anseende till dermed förenade stora kostnader, fortfarande antingen vore i vattendränkt tillstånd eller lede af bottensyra, så att merendels kläna skördar och stundom missvext inträffat, — Kongl. Maj:t tacktes till Riksdagen afläta nådig Proposition derom, att sökanden måtte beviljas ej mindre ersättning för den lidna förlusten genom logebyggnadens kullstörtande med 1,213 R:dr, än ock nedsättning af arrendet från 57 tunnor 16 kappar åtminstone till 40 tunnor spanmål, hälften råg och hälften korn.

Häröfver hade på nådig befallning Kongl. Kammar-kollegium och Kongl. Statskontoret afgifvit underdånigt utlåtande och dervid bifogat infordrade yttranden från såväl Kronofogden i orten som äfven Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet, af hvilka den förre förordat ansökningen, hvaremot Kongl. Maj:ts Befallningshafvande väl sunnit ersättning böra sökanden beredas för den honom af naturhändelse utan eget förvållande tillskyndade förlusten, men såsom skäl emot nedsättandet af arrendeaifgiften erinrat, att densamma blifvit frivilligt åtagen; att hemmanet genom odlingar mycket förbättrats och att icke genom värdering blifvit styrkt, det arrendebeloppet öfverstege hvad efter stadgade grunder för hemmanet skäligen borde erläggas; dock ansåge Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, enär känt vore, att sökanden nedlagt betydliga kostnader för hemmanets förbättrande så väl till häfd som åbyggnader, att han under åtskilliga år varit hemsökt af missvext, och att han befunne sig i betryckta ekonomiska omständigheter, sig böra tillstyrka eftergift af ett års arrendeaifgift.

Derjemte hade Kongl. Kammar-kollegium och Kongl. Statskontoret i underdånighet öfverlemnadt ett af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, sedan dess ofvannerörda yttrande afgafs, insändt, af vederbörande kommunalnämnd, på sökandens begäran, den 9 Oktober 1865 rörande beskaffenheten af hemmanet Gettnabo upprättadt syneinstrument, deruti besigtningmännen på anförda skäl tillstyrkt bifall till sökandens begäran om arrendets nedsättande.

För egen del hade bemälda Kollegier i underdånighet anført, att ifrågavarande hemman den 19 Juli 1844 utarrenderats på 30 år, från midfastan 1845, till Olof Jonsson i Stora Tomtebo emot ett årligt arrende af 57 tunnor 16 kappar, hälften råg och hälften korn; att detta arrende genom resolution den 11

September 1856 öfverlätits å sökanden samt att Kongl. Maj:t med afseende på den nödsakliga belägenhet, hvari Hultén sig befunne, dels i följd af inträffad missvekt vid nämnda hemman år 1862, dels ock i anseende till de kostnader han fått vidkännas för uppförande af en större ladugårdslänga derstädes år 1863, genom nådigt Bref den 1 April 1864 medgifvit, att 1863 års arrendeaftgift finge af sökanden erläggas åren 1865 och 1866. med hälften vid uppbördsstämman i början af hvardera året; och halva Kollegierna, på de af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande anförda skäl, äfven ansett sig böra i underdånighet tillstyrka, det Kongl. Maj:t tacktes i nåder föreslå Riksdagen, att sökanden ej allenast måtte undfå ersättning med 1,213 R:dr för den lidna förlusten genom logebyggnadens kullstörtande, utan äfven beviljas eftergift af ett års arrende, utgörande i nya måttet 362 kubikfot 2.50 kannor spanmål, hälften råg och hälften korn.

Kongl. Maj:t, som, på grund af hvad dess Befallningshafvande sålunda anført och i enlighet med Kollegiernas hemställan, ansåge såväl den sökta ersättningen, 1,213 R:dr, för förlusten genom ofvanberörda logebyggnads kullstörtande, som ock den af vederbörande föreslagna eftergift af ett års arrende för bostället skäligen böra Hultén tillgodokomma, har i nåder föreslagit Riksdagen att nämnda ersättning och eftergift bevilja; hvarjemte Kongl. Maj:t, i sammanhang härmed tillkännagifvit, att, då detta ärende den 2 Februari 1866 i underdånighet anmäldes, Kongl. Maj:t, som, med hänsigt dertill att tiden för Riksdagens sammanvaro då var långt framskriden, ansåg, att med afåttande af nådig Proposition i ämnet borde bero intill denna Riksdag, emellertid beviljat Hultén anstånd med erläggande af hvad icke tillälfventyrs redan var af honom guldets å arrendet för tid efter slutet af år 1863, dock med iakttagande att den för arrendets utgörande ställda säkerhet under tiden icke förminskades eller tillintetgjordes.

Stats-Utskottet, till hvilket så väl denna nådiga framställning som en inom Riksdagens Andra Kammare af Herr J. Jonasson väckt motion, N:o 188, hvaruti föreslagits att den af Hultén hos Kongl. Maj:t sökta ersättning och eftergift måtte till alla delar beviljas, har, efter erhållen kännedom af frågan rörande handlingar, tagit detta ärende i öfvervägande; och hvad först angår den föreslagna ersättningen, 1,213 R:dr, för liden förlust till följd af logebyggnadens kullstörtande; så då ifrågavarande logebyggnad, enligt handlingarne bilagdt besigtningssinstrument, varit omsorgsfullt uppförd, så att icke någon försummelse å arrendatorns eller byggmästarens sida kunnat anses såsom orsak till byggnadens kullstörtande, utan den enda anledningen dertill varit en ovanlig naturhändelse, mot hvilken arrendatorn icke kunnat betrygga sig, finner Utskottet väl billigheten kräfsa att ifrågavarande förlust icke ensamt må drabba arrendatorn; dock som ersättning för dylik förlust i ett alldeles likartadt fall (se Stats-Utskottets Utlåtande N:o 47 vid förliden riksdag) icke medgifvits till högre belopp än ungefär $\frac{2}{3}$ delar af värdet, finner Utskottet, i öfverensstämmelse med den åsigt, som legat till grund för Rikets Stän-

ders vid förra riksdagen, i anledning af Stats-Utskottets nyss åberopade Utlåtande, fattade beslut, lämpligt tillstyrka,

att de gjorda framställningarne om ersättning till Arrendatorn Hultén för den förlust han lidit i följd af ofvanberörda logbyggnads kullstörtande måtte af Riksdagen i så måtto bifallas, att 1866 års arrende för indragna Chefsbohemmanet N:o 1 Gettnabo, utgörande 57 tunnor 16 kappar eller 362 kubikfot 2,5 kannor spanmål, hälften råg och hälften korn, i värde motsvarande omkring $\frac{2}{3}$ delar af berörda förlust, må, såsom ersättning därför, honom eftergifvas.

Beträffande åter så väl Kongl. Maj:ts nådiga Proposition, att, utom ersättning för den förlust, Arrendatorn Hultén till följd af logbyggnadens kullstörtande lidit, honom måtte eftergifvas ett års arrende, som den enskilda motionärens framställning om arrendeafgiftens nedsättande för den återstående arrendetiden från 57 tunnor 16 kappar till 40 tunnor spanmål; så förekommer väl att, enligt meddeladt intyg, hemmanets åkerjord vore antingen i vattendränkt tillstånd eller lede af bottensyra samt att missvext år 1862 vid hemmanet inträffat; men då Hultén vid öfvertagandet af berörda arrende kunnat och bort göra sig underrättad om åkerjordens beskaffenhet samt han, vid bestämmandet af den arrendeafgift han för hemmanet ville erlagga, bort taga i betraktande att missvext vid hemman, särdeles med så beskaffad åkerjord som det ifrågavarande eger, plägar inträffa, finner Utskottet betänkligt förorda någon eftergift uti eller nedsättning för framtiden af den frivilligt åtagna arrendeafgiften, helst bifallandet af ett anspråk, sådant som det förevarande, sannolikt skulle framkalla dylika anspråk från flera andra Kronans arrendatorer, hvilka i mer eller mindre mån lidit af missvext; hemställande Utskottet alltså

att så väl Kongl. Maj:ts nådiga Proposition som den enskilde motionärens framställning i denna del icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 12 Februari 1867.

ARVID FR:SON POSSE.